

J. R. Elyachar Center
for Studies in
Sephardic Heritage

האגודה הישראלית
לחקר דתות
THE ISRAELI ASSOCIATION
FOR THE STUDY OF RELIGIONS

מרכז חיים הרצוג לחקר המזרח התיכון והדיפלומסיה
THE CHAIM HERZOG CENTER FOR MIDDLE EAST STUDIES & DIPLOMACY
مركز حاتم هرنسويج للدراسات الشرق الأوسط والدبلوماسية

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
جامعة بن غوريون في النقب
Ben-Gurion University of the Negev

גבולות/דת

הכנס השנתי החמישי של האגודה הישראלית לחקר דתות

בשיתוף

מרכז אלישר לחקר מורשת יהדות ספרד והמזרח, המרכז לחקר המרת דת
ומפגשים בין דתיים ומרכזי חיים הרצוג לחקר המזרח התיכון והדיפלומטיה,

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

יום רביעי, כ"ד באייר תשפ"ב, 25 במאי 2022

9:15 - 8:45 התאספות

11:00 - 9:15 סבב מושבים מקבילים א' (ראו פירוט בעמוד הבא)

10:15 - 11:00 הפסקה

12:00 - 11:15 מליאה והענקת פרסי ורבלובסקי ופרס ע"ש חוה לצרוס-יפה

דברי פתיחה – פרופ' איתמר גרינולד (אוניברסיטת תל אביב), נשיא האגודה
הישראלית לחקר דתות

ברכות – עו"ד יהונתן צבי, נציג משפחת ורבלובסקי

פרופ' דניאלה טלמון-הלר, בשם משפחת משפחת לצרוס-יפה

דברי תודה מצד הזוכים/ות בפרסים.

12:45 - 12:00 הפסקת צהרים

14:30 - 12:45 סבב מושבים מקבילים ב' (ראו פירוט בעמוד הבא)

14:45 - 14:30 הפסקה

16:30 - 14:45 סבב מושבים מקבילים ג' (ראו פירוט בעמוד הבא)

19:30 - 16:30 יציאה לסיור בחגיגות הפסח של קהילת העבריים מדימונה

פירוט המושבים המקבילים

9:15-11:00 סבב מושבים מקבילים א'

א'1: גבולות בדתות האברהמיות: בין קדושה, מציאות, ודמיון מושב בארגון המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים

אולם הסנאט, בניין מינקוף (71A)

יו"ר: פרופ' דניאלה טלמון-הלר (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

1) "עד היכן היא בבל?" – יצירת זהות רבנית באמצעות תחימת גבולות במרחב

המסופוטמי מר עומר שדמי (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

2) "הגבל את ההר וקידשתו": על ראיית האל וגבולותיה במקרא ד"ר אריאל סרי-לוי

(אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

3) הקו הדק בין קדושה ושרלטנות: מאבק על סמכות דתית והשפעה באסלאם של ימי

הביניים ד"ר אמיר אור (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

4) רומא כמרידיאן: העולם וחלוקתו בדמיון הישועי במאה השבע-עשרה ד"ר יובל גבעון

(אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

א'2: גבולות דתיים בתרבויות סין ויפן: מבט פילוסופי, אנתרופולוגי וספרותי מושב בארגון מרכז תל חי לחקר דתות

חדר 301, בניין דילר (74)

יו"ר: ד"ר אירית אורבוך (אוניברסיטת תל אביב)

1) אחדות הפוליטיקה והדת ומודל ההתנסות הדתית של הפרט בתרבות הסינית ד"ר

גדי ישי (המכללה האקדמית תל חי)

2) חוזי העתידות ומגשרי העולמות ב"רשומות המוזר של ליאו-ג'אי" ד"ר סופיה כץ

(המכללה האקדמית תל חי)

3) תהליך ההמרה של חברי הקהילה היפנית Konohana Family Community ד"ר

שחר ליליה גריפין (אוניברסיטת קיוטו)

4) הווידי כגבול: טקסי הודאה ומחשבת הריקות בבודהיזם המהאיאנה ד"ר איתן בולוקן

(אוניברסיטת תל אביב)

א'3: גבולות במחזאות, ספרות, אמנות ואמנות יהודית

חדר רתם, בית הסטודנט (70)

יו"ר: ד"ר טפת הכהן-ביק (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

1) "בירושלים למדתי להכיר את הנצרות בראשיתה כמשיחיות יהודית": 'הבעיה הפאולינית' בדרמה פאולוס בין היהודים של פרנץ ורפל גב' ענת וארון (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

2) החיה בבית הכנסת: קפקא והיהדות ד"ר גתית הולצמן (המרכז האקדמי לוינסקי-וינגייט)

3) סיפיות ביצירתם של אמנים חוזרים בתשובה ד"ר נעה לאה כהן (מכללת אמונה-אפרתה – המכללה האקדמית לחינוך ולאמנויות, ומכון מופ"ת)

4) על האות וחווית הקדושה במרחב הטיפוגרפי הדתי ד"ר אפרת גרוסמן (מכללת אמונה-אפרתה – המכללה האקדמית לחינוך ולאמנויות)

א'4: דת בעידן הקורונה

חדר 326, בניין דילר (74)

יו"ר: ד"ר אלעזר בן לולו (אוניברסיטת אריאל)

1) השימוש במגיפת הקורונה להעצמת הדבקות הדתית: דרשותיהם של 'רבני היוטיוב' כמקרה מבחן מר אלעד בן דוד (אוניברסיטת בר-אילן ומכון GIRE, אמסטרדם)

2) שיר למעלות; אָשָׁא עֵינֵי אֶל הַמָּסָךְ; תפילות רפורמיות מקוונות בזמן מגיפת הקורונה ד"ר אלעזר בן לולו (אוניברסיטת אריאל)

3) Contaminated Waters? Women's Experiences of Mikvah and Covid-19

Ms. Shayna Abramson Kovler (Hebrew University of Jerusalem)

א'5: גבולות בספרות חז"ל ומחוצה לה

חדר 504, בניין הספרייה (22)

יו"ר: פרופ' מיכל בר-אשר סיגל (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

1) טבי חוצה הגבולות ד"ר צחי כהן (הקריה האקדמית אונו)

2) על גבולות ומרחבי גבול בהלכה היהודית ד"ר עמוס ישראל (המכללה האקדמית ספיר) וד"ר תמר אריאלי (המכללה האקדמית תל חי)

3) פרשנות חוצת גבולות: פירושו של הירונימוס לספר בראשית ומקורותיו החז"ליים מר עוז טמיר (האוניברסיטה העברית בירושלים)

12:45-14:30 סבב מושבים מקבילים ב'

ב'1: גבולות ומעבר גבולות בתולדות היהדות האורתודוקסית בעת החדשה

אולם הסנאט, בניין מינקוף (A71)

יו"ר: פרופ' ג'קי פלדמן (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

1) הצבת גבולות וחצייתם באורתודוקסיה היהודית בהונגריה בעת המודרנית ד"ר יהודה הרטמן (אוניברסיטת בר-אילן)

2) בין שני עולמות: החוזרים בתשובה בתווך שבין חילוניות לחרדיות מר דרור יהב (אוניברסיטת בר-אילן)

3) גבולות חברתיים ופוליטיים בין הממסד הרבני בישראל לבין התנועה הקונסרבטיבית ד"ר מנחם קרן קרץ (חוקר עצמאי)

4) השפעתו חוצת הגבולות של הפוסק החרדי-חסידי הרב אשר וייס ד"ר אלי פישר (אוניברסיטת תל אביב ואוניברסיטת חיפה)

ב'2: הוגים צרפתיים מותחים את הגבול

חדר 301, בניין דילר (74)

יו"ר: פרופ' חנוך בן פזי (אוניברסיטת בר-אילן)

1) מושג הזמינות בפילוסופיה של גבריאל מרסל גב' יעל צ'רניאק (אוניברסיטת בר-אילן)

2) לוינס והזזת הגבול מר בן לנדאו (אוניברסיטת בר-אילן)

3) קו הגבול: אוניו מיסטיקה ולוגיקת הזהות פרופ' שלומי מועלם (אוניברסיטת בר-אילן)

4) גבולות ומרחבים לימינאליים בהגותו של ז'אק דרידה ד"ר ציביה פרנק ויגודה (אוניברסיטת בר-אילן)

ב'3: גבולות באסלאם

חדר רתם, בית הסטודנט (70)

יו"ר: פרופ' דפנה אפרת (האוניברסיטה הפתוחה)

1) ערעור גבולות הז'אנר הספרותי וביצור גבולות הדת: על ספרות, הלכה ומשפט משווה ד"ר נרי ישעיהו אריאל (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב ואוניברסיטת בר-אילן)

2) מיסוד החוויה המיסטית והתוויית גבולות ההשתייכות לקהילות הצופיות: מבט מעולמם של שיח'ים צופים במרחב הסורי המדייבלי פרופ' דפנה אפרת (האוניברסיטה הפתוחה)

3) המשיח יושב בכלא הטורקי: תנועתו של עדנאן אוקטר ד"ר אפרת אביב (אוניברסיטת בר-אילן)

ב'4: גבולות בדת וברוחניות במערב העכשווי

חדר 326, בניין דילר (74)

יו"ר: ד"ר שי פררו (אוניברסיטת חיפה והאוניברסיטה הפתוחה)

1) **מדיטציה בעין המחקר הרפואי – על הגבול בין רוחני למדעי** פרופ' מריאנה רוח-מדבר שפירא (המכללה האקדמית צפת ואוניברסיטת חיפה) וגב' אורית קוטלר (האוניברסיטה הפתוחה)

2) Antisemitism, Islamophobia and Attitudes towards Minority Groups: Disaffiliation and Tolerance Ms. Nadia Beider (Hebrew University of Jerusalem)

3) **שמות יהודיים וגבולות חברתיים בארה"ב** ד"ר דינה רוגינסקי (אוניברסיטת ייל)

4) **איבדנו כל גבול? הסוציולוגיה של הדת תחת כנפי הפרדיגמה הפוסט-חילונית** ד"ר הגר להב (המכללה האקדמית ספיר)

ב'5: Liminality in the Near East, Balkans and Ethiopia Between Antiquity and the Early Modern Period

חדר 504, בניין הספרייה (22)

יו"ר: ד"ר אורי שחר (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

1) **Overstepping the boundary, Ascension to Heaven in Antiquity** Mr. Ran N. Afek (Tel Aviv University)

2) **Beyond the Sefardi – Ashkenazi Borders: A glance at the Ottoman Balkan** Dr. Tirza Kelman (Ben-Gurion University of the Negev)

3) **Changing Faiths: Between Christian Monasticism and Judaic Messianism – The Story of Qozmos** Mr. Mauricio Lapchik Minski (Ben-Gurion University of the Negev)

14:45-16:30 סבב מושבים מקבילים ג'

ג'1: הריקוד החסידי על הגבול

אולם הסנאט, בניין מינקוף (A71)

יו"ר: פרופ' חביבה פדיה (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

1) מעשה מקבלת התורה המגולמת בגוף - המסת גבולות, טרנסובסטנציה ואינקרנציה
ב'מעשה מהלחם' לר' נחמן מברסלב ד"ר איילת נאה (השירות הפסיכולוגי האוניברסיטה
העברית בירושלים)

2) חקל תפוחין קדישין – חוץ העיר כמרחב לימינאלי ד"ר רועי הורן (חוקר עצמאי)

3) אוצר החיים לר' יצחק אייזיק מקאמרנא: על הגבול שבין קבלת האר"י לחסידות ד"ר
ליאור זקס-שמואלי (אוניברסיטת בר-אילן)

4) המגיד מקוז'ניץ – בין חדשנות רעיונית לשמרנות ליטררית ד"ר צחי הרשקוביץ
(אוניברסיטת בר-אילן)

ג'2: גבולות בדת וברוחניות בישראל

אולם 15, בניין ננוטכנולוגיה (51)

יו"ר: פרופ' מריאנה רוח-מדבר שפירא (המכללה האקדמית צפת ואוניברסיטת חיפה)

1) ההלכה היהודית ככלי לביסוס גבולות: גבולותיה של מדינת ישראל במשנתו של הרב
שלמה גורן ד"ר ירון זילברשטיין (המכללה האקדמית לחינוך חמדת הדרום)

2) אקטיביזם חינוכי חרדי: מהפכנות מול שמרנות מר שי קציר (אוניברסיטת חיפה)

3) 'אינדיאניות' בישראל - הגבול שבין אותנטי לחיקוי, בין ההיסטורי לעכשווי ובין
המקומי לגלובלי מר עידן עדות (אוניברסיטת תל אביב)

4) The Religion/Faith Distinction: The Case of Native-born Israeli Jewish
Believers in Yeshua Ms. Stephanie Colley (University of Haifa)

ג'3: גבולות ביהדות בימי הביניים והעת החדשה

חדר 301, בניין דילר (74)

יו"ר: ד"ר ניחם רוס (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

1) חוצים את הגבול הדתי, נשארים בבית ד"ר משה יגור (אוניברסיטת בר-אילן)

2) "ולספר כל אחד מעשיו לפניהם" – הוודויים ההדדיים בחבורות המקובלים בצפת
במאה ה-16 ד"ר איל דודסון (המכללה האקדמית הרצוג ומכללת אורות ישראל)

3) חוליה חדשה בשרשרת הדורות: פריצת חומות המסורת או הרחבת גבולה? ד"ר
ניחם רוס (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

ג'4: קדושה, גבול ועלייה לרגל בארץ הקודש

חדר 326, בניין דילר (74)

יו"ר: פרופ' סרג' רוזר (האוניברסיטה העברית בירושלים)

- 1) לאן נוליק את הקדושה? שאריות פולחן ותורת הקדושה של התנאים ד"ר הלל מאלי (המכללה האקדמית הרצוג ואוניברסיטת בר-אילן)
- 2) אתרי העלייה הנוצרית לרגל בשלהי העת העתיקה סביב ים כנרת: היבטים דתיים – ארכיאולוגיים גב' ברברה אסטאפורובה (אוניברסיטת תל אביב)
- 3) עמק הקדרון בירושלים: גבול הקודש ונתיב חצייתו בגלות ובגאולה מרן בר-יעקב (אוניברסיטת חיפה)

4) The Land of Israel as a No Entry Place in the Religious Journey of Mar

Yaret Prof. Aryeh Kofsky (University of Haifa) and Prof. Serge Ruzer

(Hebrew University of Jerusalem)

ג'5: גבולות בהגות יהודית במאות העשרים והעשרים-ואחת

חדר 348, בניין צוקר (72)

יו"ר: ד"ר נעה לאה כהן (מכללת אמונה-אפרתה – המכללה האקדמית לחינוך ולאמנויות, ומכון מופ"ת)

- 1) התגובות התיאולוגיות לאתגר הויטגנשטיאני בדבר גבולות השפה מרן נועם אורן (האוניברסיטה העברית בירושלים)
- 2) דת יהודית אורתודוקסית בעולם פוסטמודרני - עיון בהגותם של הרב שמעון גרשון רוזנברג (שג"ר) ושל הרב מנחם פרומן על דת ודתיות בגבול בין מהותנות לפוסטמודרניות מרן אביחי לוי (אוניברסיטת בר-אילן)
- 3) 'תהו ובהו של עצמו': הממד המוסרי של חווית-הקצה בדרכו החסידית של ר' אשר פריינד והיחס בין המיסטי לטראגי בדיונים אודות הדת במאה העשרים מרן תום פרנס (האוניברסיטה העברית בירושלים)

חברי וועדת הכנס:

אורי שחר, אורית ואקנין-יקותיאלי, אירית אורבך, דניאלה טלמון-הלר, חביבה פדיה, ג'קי פלדמן ושי פרו.